

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Биология және биотехнология факультеті

Биофизика, биомедицина және нейробиология кафедрасы

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы

**ҒыМА 4312 - «Бейімделудің физиологиялық, биофизикалық
механизмдері»**

«Биология» - Білім беру бағдарламасы

Мамандық: 6В050102 - «Биология»

2022-2023 оқу жылы

Оқу түрі: күндізгі

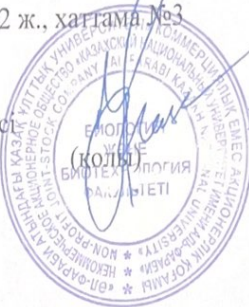
Курс	4
Семестр	7
Кредит саны	5
Дәріс	15 сағат
Зертханалық сабақ	30 сағат
СОӨЖ	7

Алматы 2022 ж.

Биофизика, биомедицина және нейроғылымдар кафедрасының мәжілісін
қарастырылды және ұсынылды

Кафедра менеджменту

Кустубаева А.М.

Емтихан форматы-офлайн

Жазбаша өткізіледі: ИС Univer

Жазбашаның өтуін бақылау – онлайн прокторинг.

Ұзақтығы – 120 минут 3 сұраққа, 1

Өткізу ережелері:

Емтихан өткізудің жалпы ережелері

Емтихан сессия кезінде факультет ұсынған кесте бойынша жүргізіледі.

Кезекші оқытушы емтиханға келіп отырған білім алушының жеке басын куәландыру мақсатымен сәйкес құжаттар (**жеке куәлік немесе сынақ кітапшасы**) бойынша тексеріс жүргізеді. Егер емтихан тапсыруға өзге тұлға келген болса, кезекші оқытушы Ережені бұзылғаны туралы акт толтырады.

Университетте емтихан тапсыру болған жағдайда, емтихан басталуынан 15 минут бұрын кезекші оқытушы білім алушыларға отырғызу орындарының нөмірлері көрсетілген келу парағына қолдарын қойғызып, орындарына отырғызады.

Офлайн режимі бойынша өз уақытында емтихан басталуы қажет және емтихан жауаптарын толық жазып болғаннан соң, жауабы жазылған билеттерді кезекшіге тапсырып, емтиханнан оқытушының рұқсатымен шығады.

Емтиханға кешігіп келгендер кіргізілмейді.

Емтихан кезінде кезекші оқытушы бекітілген нұсқаулыққа сәйкес студенттердің тәртібін қадағалайды.

Университетте **жазбаша** емтихан тапсыру жағдайда, арнайы емтихан тапсыратын бөлмеде (**камерамен бақылануы болатын**) тапсырушы белгіленген өз орнына отырады, тапсырушылардың алдында мөрмен басылып жабылған конверт ашылады, кезекші мұғалім билеттерді тапсырушыларға таратады.

Студенттерге 3 сұрақтан тұратын билет беріледі. Студенттер алдын ала берілген тақырыптар бойынша видео, презентация, дәріс материалдарын меңгеру керек. Жауапта тақырыптың теориялық мазмұны мен практикалық негіздерін ашу қажет.

Емтихан уақыты (**2 астрономиялық сағат**) аяқталғанда кезекші оқытушы емтихан жұмыстарын жинап, кеңсе-тіркеушіге шифрлеу үшін береді.

Шифрленген емтихан жауаптарын тексеретін оқытушы алып, камерасы бар арнайы бөлмеде жауап жұмыстарын бағалау шкаласы бойынша бағалайды. Бағаланған емтихан жауаптарын кеңсе-тіркеушіге қайтарып береді. Кеңсе-тіркеуші емтихан жауаптарында қойылған бағаларды студенттер аты-жөні жазылған мәлімет-құжатына (ведомость) ұпай-баллдарын толтырып, тексерген оқытушыға береді. Тексерген оқытушы «Универ жүйесінде» электронды мәлімет-құжатына (ведомость) ұпай-баллдарын қояды, мәлімет-құжатын қағаз түрінде шығарып, қолын қойып, кеңсе-тіркеушіге өткізеді.

Жазбаша емтиханды жиынтық мәлімет-құжатына (ведомость) ұпайды (балл) қою уақыты - 48 сағат.

Емтихан кезінде шпаргалка, ұялы телефон, сөздік, калькулятор қолдануға, бір-бірімен сөйлесуге және т.б. тыйым салынады. Осы ереже орындалмаған жағдайда білім алушы емтиханнан шығарылып, сәйкесінше акт толтырылады және пәнге «F» (қанағаттанарлықсыз) бағасы қойылады.

Емтихан ережелерін қайталап бұзған білім алушы әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-нің Ішкі тәртіп ережелеріне сәйкес Этика жөніндегі факультет кеңесінің шешімі бойынша университеттен шығарылуы мүмкін.

«Бейімделудің физиологиялық, биофизикалық механизмдері» пәнінен қорытынды емтихан тақырыптары

1. Бейімделу туралы ілім. Физиологиялық бейімделу. Бейімделудің биофизикалық механизмдері

2. Организмнің физиологиялық және бейімделу қызметін зерттеуге арналған құрал-жабдықтар мен әдістер.
3. Ағзаның бейімделуінің жалпы заңдылықтары
4. Тепе-теңдікті және ағзаның тұтастығын сақтау механизмдері
5. Ағзаның физиологиялық функцияларын реттеудің негізгі принциптері.
6. Ағзаның физиологиялық функцияларын реттеудің негізгі принциптері. П.К. Анохин бойынша функционалды жүйелер теориясы.
7. Бейімделудің түрлері мен деңгейлері, оның генетикалық шектері
8. Адамның бейімделу мүмкіндіктері
9. Физиологиялық бейімделу туралы ілім.
10. Құрылымдық бейімделу принциптері
11. Ағзаның энергетикалық әлеуетін анықтау
12. Жоғары жүйке қызметінің бұзылуы. Невроз. Невроздың бастамасы және олардың патологиядағы рөлі
13. Жалпы бейімделу синдромы
14. Гормондар мен биологиялық белсенді заттардың қатысуымен стресстің қалыптасуы.
15. Ағзаның бейімделу жолдарындағы жүйке жүйесінің рөлі.
16. Тыныс алу органдарын зерттеудің функционалды әдістері. Тыныс алу жеткіліксіздігі.
17. Биологиялық жүйенің әртүрлі деңгейіндегі құрылымының биологиялық ырғақтары. Биологиялық ырғақтылықтың физиологиялық механизмі.
18. Ағзаның бейімделу механизмдеріндегі эндокриндік жүйенің рөлі.
19. Стресстің даму механизмдері туралы заманауи идеялар.
20. Жүрек-қан тамыр жүйесінің бейімделу механизмдері.
21. Тыныс алу жүйесінің бейімделу механизмдері. Гипоксия.
22. Қоршаған орта факторларына және олардың табиғи кешендеріне бейімделу
23. Терморегуляцияның бейімделу механизмдері.
24. Кардиореспираторлық жүйенің және оның резервтерінің функционалды жағдайын бағалау.
25. Ағзаның аридтік (құрғақ) аймаққа бейімделу механизмдері.
26. Бейімделудің мінез-құлық механизмдері

Емтиханға дайындыққа арналған әдебиеттер:

ӘДЕБИЕТТЕР:

Негізгі:

1. Агаджанян Н.А. Нормальная физиология. – М.: ООО «Изд-во «Мед.инф. агентство» - 2012. – 576с.
2. Общий курс физиологии человека и животных. В двух томах /под ред. А.Д.Ноздрачева.-М.: Высшая школа, 1991.
3. Эккерт Р., Рэнделл Д., Огастин Дж. Физиология животных: Механизмы и адаптация. В двух томах.-М.: Мир, 1991.
4. Физиология человека и животных: учебник для вузов /авт.: Апчел В.Я., Даринский Ю.А., - М.: Академия, 2011
5. Агаджанян Н.А., Телль Л.З., Циркин В.И. Физиология человека.- М., Новгород: изд-во НГМА, 2010.

Интернет ресурсы:

1. <http://elibrary.kaznu.kz/ru>
2. <https://teach-in.ru/lecture/2018-12-05-Nosov>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=GSTBNWXXDao>

4. <https://www.youtube.com/watch?v=sAhTiDOPG1w>.

«Бейімделудің физиологиялық, биофизикалық механизмдері» пәнін мына ережелермен бағаланылады:

Пән бойынша қорытынды баға келесі формула бойынша есептеледі: $PK1+PK2 \cdot 0,6+ИК \cdot 0,4$. Мұнда АБ1 – аралық бақылау; АБ2 – аралық бақылау; ҚБ – қорытынды бақылау (емтихан).

Әріп жүйесі бойынша бағалау	Сандық эквивалент	Балл (%-дық құрамы)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B- C+	2,67 2,33	75-79 70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
X	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

Дәріскер, б.ғ.к., доцент

Абдрешов С.Н.